

การศึกษาปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองที่ส่งผลต่อภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ
ในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

**The Study of Basic Factors of Self-Care on Health Affected to Health Status of
Elderly Living, Pak Tho Subdistrict Municipality in Pak Tho District,
Ratchaburi Province**

รุ่งนรินทร์ สอาดโษฐ์
Rungnirun Saardoad

ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

**Master of Public Administration Term Paper in Urban and Rural
Community Development and Administration
Phetchaburi Rajabhat University**

2554

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อภาคนิพนธ์ การศึกษาปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองที่ส่งผลต่อภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ
ในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
ผู้เขียน เรือเอกรุ่งนรินทร์ สอาดโอบุญ
สาขาวิชา การบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท

อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

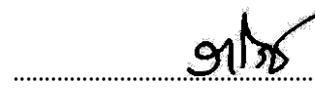

.....ประธานกรรมการ
(ดร.บุษราคัม ทรัพย์อุดมผล)

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุเทพ ลิ้มอรุณ)

.....กรรมการ
(ดร.บุษราคัม ทรัพย์อุดมผล)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(รองศาสตราจารย์มยุรี วัดแก้ว)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อนุมัติให้นำภาคนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาโรช เตือกบัวขาว)

บัณฑิตศึกษา
ศูนย์จัดการศึกษานอกสถานที่ตั้ง

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัต กลิ่นงาม)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อภาคินพนธ์ การศึกษาปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองที่ส่งผลต่อภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ
ในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ผู้เขียน เรือเอกรุ่งนรินทร์ สอาดโอบษฐ์
สาขาวิชา การบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท พ.ศ. 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี 2) ศึกษาระดับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองและภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ และ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองกับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง หรือผู้ดูแลผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ ได้กลุ่มตัวอย่าง 235 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไควสแคว์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมการรับประทานอาหาร พฤติกรรมการปฏิบัติตนในภาวะเจ็บป่วย และพฤติกรรมการจัดการความเครียด อยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรมการออกกำลังกาย อยู่ในระดับไม่ค่อยดี
2. ภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน และสภาวะของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับดี และด้านความสามารถในการดำรงชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับปานกลาง
3. เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสและการเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ไม่มี ความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ ยกเว้นอายุมีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
4. ปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองมีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

Term Paper Title : The Study of Basic Factors of Self-Care on Health Affected to Health Status of Elderly Living, Pak Tho Subdistrict Municipality in Pak Tho District, Ratchaburi Province **Author :** Lt. Rungnirun Saardoad **Major :** Urban and Rural Community Development and Administration **Year :** 2011

Abstract

The purposes of this research were to : 1) examine level of basic factors of self-care on health of elderly living in Pak Tho Subdistrict Municipality, Pak Tho District, Ratchaburi Province 2) determine level of health status of the elderly in the area 3) determine the relationship between the personal factors and basic factors of self-care and health status of the elderly and 4) determine the relationship between basic factors of self-care with health status of the elderly. The samples of this study were 235 participants randomly drawn from the elderly with 60 and over years of age using the Taro Yamane's method. An interview questionnaire was used for data collection. The data were analyzed with statistical methods to determine percentage, mean, and standard deviation, Chi-square, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The research results were as follows :

1. Basic factors of caring their health of the elderly living in Pak Tho Subdistrict Municipality, Pak Tho District, Ratchaburi Province on the whole was at a moderate level, ranging from the higher average mean score as the behavior of food consumption, taking care of themselves on illness, tension management, and low-level of doing exercises respectively.
2. Health situation of the elderly living in Pak Tho Subdistrict Municipality on the whole was at a moderate level. When considered in the individual aspect, the ability in doing daily routine and their health were at a good level whereas the ability in carrying their daily life was at a moderate level.
3. Difference in gender, educational level, marital status and being a member of the elderly club did not yield any significant relationship with their health status, but difference in age did yield significant relationship with their health status at 0.05 level.
4. The relationship between basic factors of self-care was related to health status of the elderly living in Pak Tho Subdistrict Municipality significantly at 0.01 level.

กิตติกรรมประกาศ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ดร.นุชราตรี ทรัพย์อุดมผล อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุเทพ ลิ้มอรุณ ประธาน กรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์มยุรี วัคแก้ว กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคอยแนะนำ แก้ไขและ ให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำภาคนิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จด้วยความเรียบร้อย ผู้เขียนขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านที่ประสาทวิชาให้

ขอขอบพระคุณ นายวิชาญ รังสีวรรณะ นายกเทศมนตรีตำบลปากท่อ นางปราณี ออบเขย สาธารณสุขอำเภอปากท่อ และนางเบญจา ช้างแก้ว นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ที่กรุณาเป็น ผู้เชี่ยวชาญอนุเคราะห์ตรวจสอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ ทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำภาคนิพนธ์ฉบับนี้ จนทำให้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ความมีคุณค่า ประโยชน์ และความดีของภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบ แต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนและช่วยเหลือผู้เขียนตลอดมา

รุ่งนรินทร์ สอาดโอษฐ์

มกราคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพประกอบ.....	(11)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ.....	19
แนวคิดเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเอง.....	34
แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ภาวะสุขภาพของวัยสูงอายุ.....	43
ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลปากท่อ.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
เครื่องมือในการวิจัย.....	58
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	61

การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
4 ผลการวิจัย.....	65
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี.....	66
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในเขต เทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี.....	67
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี.....	72
ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน.....	76
5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
สรุปผลการวิจัย.....	82
การอภิปรายผล.....	84
ข้อเสนอแนะ.....	94
บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	102
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	106
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	108
ประวัติผู้เขียน.....	118

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ร้อยละของอัตราการตกต่ำสูงสุดของหัวใจในคนที่ในแต่ละอายุ (ปี).....	23
2.2	ประชากรในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ.....	47
3.1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแต่ละชุมชน.....	58
4.1	จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี.....	66
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม.....	67
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ด้านการรับประทานอาหาร.....	68
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ด้านการออกกำลังกาย.....	69
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ด้านการปฏิบัติตนในภาวะเจ็บป่วย.....	70
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ด้านจัดการความเครียด.....	71
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม.....	72
4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ด้านสุขภาพ.....	73
4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ด้านความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน.....	74

4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ด้านความสามารถในการดำรงชีวิตประจำวัน.....	75
4.11	ค่าร้อยละและค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี.....	76
4.12	ค่าร้อยละและค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี.....	78
4.13	ค่าของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานการดูแลสุขภาพตนเองกับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี.....	79

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8